

Op Stapel 2018-19

27 juni 2018

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitsel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?
Laat het weten aan:

Jan Brewee
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Duaal leren: uitvoeringsmaatregelen**
- **Onderwijsdecreet XXVIII – aanvullingen**

Ontwerp-BVR houdende uitvoeringsmaatregelen betreffende het duaal leren en de aanloopfase en diverse andere maatregelen

- *Leerlingen die zich inschrijven in een duaal traject, maar niet meteen beschikken over een overeenkomst met een werkgever, hebben per schooljaar 20 opleidingsdagen om een werkplek te zoeken (of een nieuwe werkplek te vinden als hun overeenkomst op een eerdere werkplek werd verbroken). Lukt dat niet, dan moet de leerling zich uitschrijven uit het duale traject.*

Op die beperking tot 20 dagen geldt een aantal uitzonderingen:

- als de leerling tijdens die periode van 20 opleidingsdagen gewettigd afwezig is, wordt de periode verlengd met het aantal dagen gewettigde afwezigheid. Onder 'gewettigde afwezigheid' wordt de 'gewettigde afwezigheid' verstaan zoals gangbaar in het onderwijs;
 - als de onderneming wordt erkend tijdens die periode van 20 opleidingsdagen, wordt de periode verlengd met het aantal dagen waarin de procedure voor de erkenning in die periode nog lopende was;
 - wanneer de trajectbegeleider, op basis van de inspanningen van de leerling en de specifieke context, beslist de periode te verlengen met maximaal nog eens 20 opleidingsdagen.
- In het kader van de evaluatie in een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs kán ook in duale trajecten (facultatief), in het tweede leerjaar van de derde graad (technisch of beroepssecundair onderwijs) of in het specialisatiejaar (beroepssecundair onderwijs), een geïntegreerde proef worden georganiseerd (maar dat hoeft dus niet).
 - Er moeten met de werkplek afspraken worden gemaakt over de deelname van de mentor áán en zijn functioneren ín de klassenraad. Als de leerling de werkplekcomponent achtereenvolgens op verschillende werkplekken invult, hebben de verschillende mentoren in de klassenraad, als het op stemmen aankomt, samen hoe dan ook maar één stem. Komen ze er niet uit, dan stemt de trajectbegeleider in hun naam. De trajectbegeleider behoudt daarnaast ook zelf zijn stem. Zoals de andere leden van de klassenraad is de mentor gebonden door het ambtsgeheim.
 - De overheid zal (gratis) een set instrumenten ter beschikking stellen waaruit onderwijsinstellingen kunnen putten om er de arbeidsrijpheid en arbeidsgeschiktheid van leerlingen mee in te schatten en na te gaan of de aanloopfase aangewezen is.
 - Er kan voor worden gopteerd leerlingen tijdens de aanloopfase begeleid leerervaring te laten opdoen op een reële werkplek. Daarover moet een overeenkomst worden opgesteld tussen de jongere, de aanbieder van de aanloopfase en de instantie die de leerervaring verzorgt: een natuurlijk persoon of een privaats- of publiekrechtelijk rechtspersoon. De overheid zorgt nog voor een model van overeenkomst. Over het statuut van de leerling tijdens zo'n leerervaring is vooralsnog geen uitsluit. De vraag wordt mee bekeken bij het uitwerken van het statuut van de leerling in een duaal traject. Elke (extra-)begeleiding van de leerling tijdens de aanloopfase of de werkplekcomponent door externe organisatoren

moet worden ingegeven in *Mijn loopbaan* van de VDAB, die monitort (een voorwaarde om aanspraak te kunnen maken op ESF-middelen). De registratie omvat minstens de begin- en einddatum en de effectieve prestaties.

De overheid zal eind 2018 een oproep plaatsen voor kandidaat-organisatoren van een begeleidingstraject voor leerlingen op de werkplek of op zoek naar een werkplek.

- De studiebewijzen die in duale structuuronderdelen kunnen worden afgegeven, zijn:
 - een diploma van secundair onderwijs;
 - een certificaat van Se-n-Se;
 - een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad;
 - een studiegetuigschrift van het derde leerjaar van de derde graad;
 - een getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs;
 - een bewijs van beroepskwalificatie;
 - een bewijs van deelkwalificatie (een amendement bij onderwijsdecreet XXVIII schrijft de deelkwalificatie (van een beroepskwalificatie) in in het decreet *betreffende de kwalificatiestructuur*).

De studiebewijzen die in aanloopstructuuronderdelen kunnen worden afgegeven, zijn:

- een getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs;
- een bewijs van beroepskwalificatie;
- een bewijs van deelkwalificatie.

In een duaal structuuronderdeel of een aanloopstructuuronderdeel dat op meer dan één beroepskwalificatie is gebaseerd, kunnen verschillende bewijzen van beroepskwalificatie worden afgegeven; er kunnen ook verschillende bewijzen van deelkwalificatie worden afgegeven. Een leerling die geen bewijs van deelkwalificatie haalt, kan ook nog een bewijs krijgen van de competenties uit een erkende beroepskwalificatie die hij zou hebben verworven. Als de leerling zijn opleiding vervroegd stopzet zónder competenties te hebben verworven, krijgt hij een attest van regelmatige lesbijwoning. Met zo'n attest uitgereikt na het eerste leerjaar van een graad, kan de leerling terecht in het tweede leerjaar van die graad.

- Op jaarbasis kan per week gemiddeld tot twee uur van het aantal uren-leraar voor de schoolcomponent worden aangewend voor voordrachtgevers (daarbij kan het bijvoorbeeld ook gaan om overdrachten tussen een centrum DBSO en een school voor voltijds secundair onderwijs, om een overdracht naar een CVO of naar (en vanuit) een centrum voor vorming van zelfstandigen en KMO's).
- Afwezigheden van de leerling tijdens de werkplekcomponent of bij een begeleide leerervaring op de werkplek in het aanloopstructuuronderdeel, moeten in overeenstemming zijn met de bepalingen van het arbeidsreglement.

Tenzij anders aangegeven, gaan de maatregelen in op 1 september 2019.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met het ontwerp. Het GO! kan zich vinden in de wijze waarop het besluit uitvoering geeft aan het decreet.

Het GO! herinnert er wel aan dat het **niét** akkoord is gegaan met het decreet zelf. Het GO! stelde niet de basisprincipes in vraag, maar het zag een aantal moeilijkheden. Tot op vandaag zijn die niet uitgeklaard:

- zo vroeg het GO! zich af wat de zin is van een proefproject als niet de moeite wordt genomen het grondig te evalueren **vóór** wordt overgegaan tot een organieke verankering;
- het is voor het GO! ook niet duidelijk hoe de overheid de toekomst ziet van *leren en werken* buiten de duale trajecten om (en van de betrokken leerlingen);
- **duaal** leren is voltijds onderwijs: het gaat dus voltijds om **leerlingen**. Die volgen dan wel een gedeelte van hun opleiding op de werkplek, maar het zijn, nadrukkelijk, **géén werknemers**. Een aantal knelpunten moet dan ook dringend worden weggewerkt: de vakantieregeling (met behoud van de schoolvakanties), de leervergoeding, de verzekering, de kwaliteitsborging bij de mentoren...

Het decreet bepaalt dat aan de duale structuuronderdelen aanloopstructuuronderdelen moeten worden gekoppeld. Over de concrete vorm van die aanloopstructuuronderdelen is er vooralsnog geen duidelijkheid; ook niet over de termijn waarbinnen die er komt.

Decreet betreffende het onderwijs XXVIII – aanvullingen

Volwassenenonderwijs

In [Op Stapel 2017-13](#) van 7 november 2017, bij de toelichting over het nieuwe financieringsmodel, lieten we u al weten dat de middelen voor de verhoogde taalvereiste voor inburgeraars vanaf 2018-19 integraal deel uitmaken van de reguliere financiering van het volwassenenonderwijs.

In een bepaling die, na de onderhandelingen, nog aan onderwijsdecreet XXVIII werd toegevoegd, wordt nu gepreciseerd dat de middelen daarvoor over de centra worden verdeeld in verhouding tot hun aandeel in het totale aantal LUC dat tijdens de voorafgaande referentieperiode gegenereerd werd in opleidingen van de leergebieden alfabetisering Nederlands tweede taal en Nederlands tweede taal (centra voor basiseducatie) en van de studiegebieden Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2 en Nederlands tweede taal richtgraad 3 en 4 (CVO's).

Deeltijds kunstonderwijs

In [Op Stapel 2018-18](#) van 30 mei 2018 lieten we al weten dat ook leerlingen jonger dan acht toegang hebben tot de tweede graad van de domeinen Dans en Woordkunst-Drama en de tweede graad voor jongeren in het domein Muziek, als ze al **ten minste twee volledige leerjaren in het lager onderwijs ingeschreven zijn** (in *Op Stapel 2018-18* hadden we het abusievelijk over 'ingeschreven zijn in het *basisonderwijs*').